17

Q. D. B. V.

QUÆSTIO MEDICA PHYSIOLOGICA

DE AQVIS,

In quibus tempore geſtationis Fœtus humanus quaſi natat.

QUAM

Exercitii & Speciminis edendi loco,
Occaſione Lectionum publicarum
DOMINI PRÆSIDIS

VIRI

NOBILISSIMI, AMPLISSIMI, EXPERIENTISSIMI, EXCELLENTISSIMI

DNI. MARCI MAPPI,

PHILOS. ET MED. DOCT. ET PROF.
PUBL. CELEBERRIMI,

Patroni ſui ac Præceptoris quovis honoris nomine piè ſemper proſequendi, colendi.

Solenni Eruditorum Examini exhibet

JOHANNES JACOBUS ESPICH, Argent.

Ad d. 7 Menſ. ~~Martii~~ Junii. M. DC. LXXXV.
hor. locoq́; ſolitis. 21

ARGENTORATI,
LITERIS JOHANNIS WELPERI.

VIROS

Magnificos, Nobilissimos, Ampli[s]simos, Prudentissimos, Reverendi[s]simos, Consultissimos, Experien[t]tissimos atq; Spectatissimos,

LIBERALISSIMI LEGAT[I]

OTTONIANI

PRÆFECTOS ET EXECU[-]TORES DIGNISSIMOS,

DOMINOS SUOS GRATIOSOS,

Mecœnates, Patronos, Fautores & Promotores Maximos,

Hisce Medicarum frugum primitii[s] in sui, suorumque Studiorum com[-]mendationem eâ, quâ decet, obser[-]vantiâ veneratur

Tantarum Nobiliss. Amplitud.

Devotissimus Cliens,

Johannes Jacobus Espich,
Argentoratensis.

I. N. J.

PROOEMIUM.

LAudabili & nos L. B. Reipubl. literariæ consuetudini subjicientes, Disputationem aliquam Medicam conscribere nobiscum constituimus: quodnam autem thema esset eligendum, diu multumque hæsitavimus; ex multis denique materiis præsentem hanc de AQUIS UTERI tractandam, occasione nobis præcipuè in Lectionibus publicis Viri Excellentissimi Dissertationis hujus Præsidis subministratâ, decrevimus, tanquam materiam utilissimam, scituque Medico valdè necessariam: in res etenim inutiles minusque necessarias non multum studii & operæ conferendum esse, præclare monet Romanæ eloquentiæ Princeps *Cicero*: quod imprimis iis observandum esse arbitramur, qui ad Medicinam animum applicarunt, est enim divino dictante *Hippocrate* in vestibulo aphorismorum, ars, quam aggressi sunt, longa, vita autem humana, artis comparatione, brevis; Opera itaque danda, ut a Medicæ artis initiatis ea tractentur, quæ maximè

A utilia:

utilia: Nullam proinde operam aut oleum per
turos nos confidimus, si dissertatiunculam h
solenni submiserimus disquisitioni. DEUS,
opem Tuam implorantibus præsto esse soles, &
Spiritus Tui Sancti gratiâ rege atque guberna.

THESIS I.

INfinita sunt, quæ mirari potius, quam rimari fas est: ad referamus Aquas Uteri, quis nobis id vitio vertat? Intri certe quæstio est, unde humor ante partum modò impetu erumpens, modo sensim defluens, ortum trahat? quid sit? qu ve usum habeat? & fatigavit eadem præclara sanè ingenia: u ergo inde patet, & nos de ea dicturos, ut possumus, quando dem ut volumus, non licet. Sunt autem Aquæ Uteri, de qu quæstio, in quibus fœtus gestationis tempore, Amnio im diatè & Chorio mediatè illas amplectente, quasi natat, & ante partum modò citius, modò tardius erumpunt, (germa idiomate dicitur, **das Wasser bricht/oder springt**/unctu quadantenus liquor, seu mollis aqua, quæ tenuioris olei natu aliquo modo æmulatur, & cum nulla re aptius conferri pot quantum oculis judicare concessum est, quam cum sero la dicimus cum sero lactis, non cum aqua lactis, quæ inde sep potest limpidissima, **Es sihet auß wie gemeine Mil Molcken**: Tales in utero (si datur copia inspiciendi) se observantur, tales Excellentissimus Dn. Præses in gravida bene sana, fœtu ad exitum jam converso, & imminente p horrendo facinore trucidata, & celeri manu aperta, in ipsa c citate Uteri deprehendit, talesque ante partum, secundum ord rias naturæ leges fluunt, & secuturi fœtus spem præbent.

§. 2. Hic liquor quid sit, jam olim maxima fuit inter do controversia; dum 1. quidam sudores pueri ita in membr colligi, in necessarios usus contenderent: quidam 2. urina jusdem: quidam 3. fuligines addunt ore exclusas: 4. dam etiam succum alimentarium esse probare nituntur, quo lo nutriatur fœtus: quidam 5. excrementitium liquorem que alimentarium, membranis & sedibus distinctos, agnosc denique 6. etiam duram sententiam Dn. *Stenonis* notavim

ui in aquis hisce excrementa fœtus contineri ait, quibus is ta-
en nutriatur: sed singulas has sententias paulò accuratius exa-
inabimus, ut veritatis cupidi, videamus, quæ illarum sit re-
nenda.

§. 3. Primam sententiam, liquorem dictum sudorem es-
fœtus, quod concernit, illi cum Experientissimo Dn. *Mau-
ceau*, Chirurgo Parisiensi percelebri, tanquam probabiliori
bscribimus, Sudoris vocabulo eo modo sumpto, ut dice-
ur; Videntur equidem tres potissimum obstare objectiones,
petitæ etiam à Dn. *Diemerbrœck*, pag. m. 297. 1, quod ante
rmatum & perfectum fœtum, vel etiam in principio formati
etus, tam copiosus, crassius & unctuosus sudor ab exili embryo-
e emanare nequeat, qui sua quantitate corpusculum embryo-
s decuplo & amplius superet. 2, quod si hic esset modus ge-
erationis, quo magis fœtus incresceret, eò magis augeretur:
ontrarium autem docere ocularem inspectionem; nam in ovi-
us manifestissimè cum incremento fœtus paulatim imminui, ut
aulò ante partum vix quicquam ejus supersit, qui tamen copio-
is adfuit in principio. 3, quod videatur sudoris acrimoniam
am nocere posse: sicut quoque hanc intertriginem facere, alias
bservatur. Verum enimvero rationes hæ sufficientes nequa-
uam videntur, ut probent, sudorem hic locum non habere.
riusquam autem respondeamus ad argumenta, quædam in an-
cessum notanda: sc. non hoc nos velle, ex fœtu sicut in adultis
:, ex crassis sudoribus, à causis tantum non semper violentis
scitatis, & confluentibus, aquas istas constitui, sed arbitra-
ur ex tenello fœtus corpore calido & humido, ac propterea ma-
s transpirabili, quam adultorum, ex quo tamen copiose per
δηλον διαπνοιν fit vacuatio, sine intermissione exhalationes effer-
, quæ exitum non invenientes, sed impingentes in membra-
s densas, vertuntur in aquas, non secus ac in alembico hoc
eri conspicimus: Si verum est, quod per insensilem transpira-
onem plus transeat ex corpore nostro, quam ullâ sensibili va-
atione aliâ, quod *Sanctorius* arte staticâ probatum ivit; tan-
 magis id continget in tam tenello corpore, in loco calido &
umido hærente: Nunc expendamus argumenta. Primum e-
uidem satis firmiter videtur probare, sudorem tenelli fœtus

 minimi

minimi constituere non posse molem aquarum Amnii : q
& libenter concedimus, nec unquam dicemus, liquorem ist
ex sudore fœtus, dum adhuc in rudimentis suis jacet, prov
re; satis enim apparet, hujus aquositatem residuum colliq
menti utriusque seminis esse, ex quo prima incrementa hab
embryo; nullum etenim alimentum ita analogum partibus, q
excrementum quoddam inde relinquatur; aquositatem aut
quandam ex colliquamento relinqui, illius substantiæ inspec
satis declarat: Atque ita notata ratio, & quæ ad illius illustrat
nem pertinent, probant, quando in rudimentis suis hæret mi
mus embryo, crassum & unctuosum humorem, cui immer
est, non esse sudorem: quod vero serosior ille copiosus hum
de quo nobis jam hic sermo, qui sensim, dum colliquament
in incrementum corporis consumitur, & quando consumptu
colligitur, & usque ad tempus partus in utero stagnat, non or
tur à vaporosis exhalationibus, hoc dictâ ratione minimè pr
batur. Quod 2. attinet, illud magnum postulatum contine
In ovibus an res ita sese habeat, nos periculum non fecimus,
in homine seu fœmina contrario modo se rem habere, certi
mus, fide historicâ nobis data ab Excellentiss. Dn. Præside in
ctionibus publicis, dum inquit; *Oculorum meorum fide su*
certissimus, & aliis fidem facere possum, aquas illas ultimis men
bus esse copiosas, non solum, quod iterum iterumque spectator fu
quanta moles aquarum ante fœtum excludatur in partu: sed pr
cipuè, quod mihi ante annos aliquot copia hic facta est, examinar
di uterum matris partui vicinæ, ante paucas horas trucidatæ, cum
fœtus jam ad exitum se composuisset; tantam enim aquarum cop
am vidi, quam non potui non mirari, præcipiti festinatione no
permittente, ut vel pondere, vel mensura illas examinarem; A
molem certè & multitudinem aquarum, ex quibus exemi fœtum
respiciens, nullum diminutionis indicium habui, quia totus ute
rus aquis fœtum continentibus erat distentus, ut certè, contendere
paucas esse circa partus tempus illas aquas, ausim dicere, ad nuga
& ineptias pertinere, siquidem de homine sermo sit. Quamvi
enim in uno alterove brutorum genere res ita sese habeat, frustra
tamen illud allegatur, nisi in homine simili ratione se rem habere
probetur: & potius investigandum, quare dissimili ratione in

qui

quibusdam animalium speciebus se res habeat. Tertium argumentũ parum roboris habet: Nam ab aquis ex exhalationibus benignis tenelli fœtus, ex blandis humoribus formati & nutriti, condensatis, non videtur tale periculum imminere: ne quidem adultorum sudores ita acrimoniâ nocent, nisi p. n. sanguis seu humores sint acriores. Nullum E. hactenus satis validum fuit prolatum argumentum ad probandum, aquas istas non dicto modo ex exhalationibus condensatis coire. Quapropter hac de sententia in sequentibus amplius dicemus.

§. 4. Pergimus autem ad secundam sententiam, quæ statuit, liquorem illum urinas esse. Hanc amplectentes, has adferunt assertionis suæ rationes: 1, quia urinæ fœtus nulla alia via vacuationis commodior monstrari potest, quam vel per urachum ad capacitatem membranarum, vel per virgam seu meatum urinarium ad eandem. 2, colorem habeat & saporem salsum; quem habet urina in vesica contenta. Sed ad primum argumentum respondemus: Viam urinæ per urachum ad capacitatem membranarum nequaquam esse expeditam: Quæcunque enim ex ratione solum inventa proferuntur, contra sensuum fidem, illa lubrico stant talo. Notant autem in Anatomia versatissimi, quod urachus, ubi ascendit ad umbilicum, sit tendinosus, & sese habeat instar minimæ chordæ testitudinis, **wie ein kleine Lautenseit**/ ubi nulla indicia canalis seu tubuli: nemo certè hactenus monstrare potuit, urachum pervium esse, & ad membranas urinam ex vesica fœtus reducere. Quod alteram viam per virgam seu meatum urinarium attinet, illa tam necessaria in claustro uteri materni non videtur, ac vulgo creditur: nam sicut, quamdiu fœtus est in utero, nulla est necessitas excrementa alvina deponendi, quia pauca colliguntur, ita non major urinas reddendi; vesica enim semper repleta deprehenditur: quod si vero se exoneraret, certe quandoque urina illam non distenderet. Præterea editus in lucem fœtus, sicut excrementa alvina paulò post reddit, ita etiam urinam. Non vero tanta urget necessitas urinas reddendi in utero, quia alia via multum serositatis transit & colligitur in amnio, quicunque tandem sit modus excretionis, & quæcunque via; & locum etiam hic habere debet illud polythrylliton; qui multum sudant, parum mingunt. Ad

Ad alterum argumentum à colore & ſapore deſumptum reſpo demus : Colorem non eſſe ſufficiens indicium urinæ ; poſi quod ſit ſudor , poſito quod ſit ſerum alia ratione ſecretum idem tamen futurus color , ſiquidem ita diu in loco calido ſ gnet : eſt certè color multarum rerum commune accidens. quantum color poſſet ſuadere eſſe urinam, tantum & magis i ſubſtantia illud diſſuaderet, quoniam uti dictum , unctuoſus liquor, mollis aqua, tenuioris olei naturam quaſi referens. Qu ſalſedinem attinet, vix ſunt, qui illam ſenſu perceptibilem in aq uteri, ſicut in urina, ineſſe urgere ſuſtinent. Certo interim cert eſt, tenellum fœtus corpus ſalſedinem urinæ,& ſalſedini inſepa biliter adjunctam acrimoniam non ferre , cum videamus , ſ tim poſt partum , ſi puerili ſe permingant, ni cautè proſpici diligenter mutando linteamina , intertrigine corripi & excoriat nem quaſi fieri: mulierculæ noſtræ dicunt , **die Kinder werd fratt** : quanto quæſo magis hoc contingeret , ſi per plu menſes fœtus in urina quaſi maceraretur ? imò in urina , quæ di turnâ morâ neceſſariò redderetur magis ſalſa , ſicut idem obſ vatur , tum in veſica in ſuppreſſione urinæ , tum extra veſica v. gr. in cavitate abdominis in hydrope , in quo acrimonia ſe viſcera infimi ventris quaſi arrodit. Poſitâ autem, aut ſuppoſ qualicunque ſalſedine, inde nullum argumentum duci poteſt p urina, quia etiam ſudor, etiam lachryma ſalis eſt particeps. C legit quoque nobis Dn. *Mauriceau* alia firma argumenta probandum, aquas uteri non eſſe urinam, per virgam & m tum urinarium redditam. 1, quia etiam Mola adjunctas h bet iſtas aquas. 2, quia quidam in lucem fuerunt editi , pe non perforato , aut puellæ atretæ , pudendo per coalitum cla ſo, ubi ipſa evidentia convincit, non redditam fuiſſe urinam natas tamen æquè in aquis. 3, Præterea non poſſet aqua teri vel amnii proportionaliter jam adeſſe, quando partes urin riæ eousque efformatæ non ſunt , ut poſſint uſum ſuum præſt re, nec umbilici ſtructura abſoluta. Nulla E. remanet pr babilitas , aquas uteri urinas eſſe , aut fœtum in utero minger niſi forſan ad ſtatum p. n. reſpicias, ſicut quoque excrementa a vina fœtus morboſus aliquando in utero deponit : ſed ad hu non reſpicimus.

§.

§. 5. Tertiæ ſententiæ ſubſcribit Dn. *Riolanus*, ſudorem alias *Anthropogr. lib.6.cap. 7.* & alibi conſtanter admittens, *capite* tamen *ſeq.* ait; illum liquorem eſſe fuliginem ſanguinis arterioſi, ex corde expulſam in pulmones, atque inde per os & nares effluentem, ſic tandem in aquam converſam, quâ fœtus circumfuſus eſt; addens hæc verba: hinc enim ſumit incrementa hæc aqua. Ad hanc ſententiam notamus, nobis videri, ſagacem illum naturæ & uſus partium ſcrutatorem, *d. l.* non aliud ſibi voluiſſe, quam quod aquæ dictæ acceſſiones quasdam exinde habeant. Difficile autem eſt hoc concipere, quia ſicut nulla inſpiratio, ita nulla exſpiratio in fœtu. Suppoſita autem illa Dn. *Riolani* mente, Dn. *Diemerbrœck* fruſtra contra illum diſputat, quando dicit; ſi illud verum eſſet, deberet ille liquor in principio, cum adhuc vel nullus, (ut in bulla ante fœtus formationem,) vel pauciſſimus eſt ſanguis, etiam nullus aut pauciſſimus eſſe; atque increſcente fœtu magis magisque augeri; cum è contra in principio ſit copioſus, & exinde paulatim imminuatur, ut in ovibus obſervatur: Increſcente enim in homine fœtu, aquas augeri, & imminente partu copioſas eſſe, ſupra fuit declaratum.

§. 6. Quarta tum veterum, tum recentiorum quorundam eſt ſententia, ſtatuens liquorem, qui in Amnio continetur, eſſe alimentarium; cujus Authorem aut vindicem ſtrenuum ſe profitetur *Joh. Claudius de la Courvée*, Reginæ ſuo tempore Poloniæ Medicus percelebris, in tractatu, quem inſcribit, de nutritione Fœtus in utero paradoxa: Et hic ſententiæ hujus Authorem vel vindicem ſe ſolum profitetur; hinc enim eſt, quod ſententiam novam vel renovatam nominet: Nam hanc vanam gloriam inventionis Dn. *de la Courvée* ſibi pollicetur, quod nemo ante ipſum declarare valuerit, fœtum ex ſolo liquore ambiente nutriri, (unde inauditam appellat) ita tamen, ut tribus vel quatuor primis menſibus ex colliquamento nutriatur, ſequentibus vero, quando fœtus formatus, per os. Fatetur equidem *Hippocratem*, *Galenum*, *Democritum*, ex recentioribus *Harveum*, agnoſcere ſuccum nutritium in Amnio, & nutritionem per os; Ipſe vero urget hanc excluſa communicatione nutrimenti per umbilicum, ut videbimus. *Hippocratem*, quod attinet,

net, talia in *libr. de princ.* seu *carnib.* verba leguntur : *Cæteru puer in utero comprimens labra, ex utero matris sugit, & tu alimentum, tum spiritum, cordi intro trahit, ubi sanè mater i spirarit.* Quod paulò post ita probat : *Si vero quis interrog quomodo hoc quis sciat, quod puer in utero trahit & sugit : illi respondendum est. Pueri nascuntur stercus in intestinis habe tes : & ubi nati fuerint, celerrimè ventrem tum homines, tu pecora exonerant. Atqui non haberent stercus, nisi in utero sux sent ; Imo neque mammam statim, ut natum est, sugere noss si non in utero suxisset.* Hisce suppositis necessariò succus nu tritius erit in Amnio. *Galen. cap. 3. libri*, qui inscribitur, *A animal sit id quod in utero est*, ita loquitur : *Fœtus devorat, (ut Hippocrati videtur) spirat : ore enim nasoque spiratum desi per fieri scribit : ipsumque ex Asclepiadis quidam sugere, quæ utero sunt cotyledonas, ac coquere dicunt. Siquidem ea, qu devorata sunt, coctio necessariò sequitur, etsi quam maximè ja confectum ab utero nutrimentum assumat : &c.* & paulo post: *non ab ea solùm, quæ per umbilicum ad portas in jecur è secund fertur, materia nutriri putatur : etenim per has quoque vias al tur : maximè verò per eas, quæ perfectiores sunt : ac per qua cunque defertur, nutrimento fruitur. Neque enim putabis Hip pocratem dicentem, quod antiquius est nutrimentum per abdo men, qua umbilicum invehi, ignorasse, num id ore nutria tur : etenim de hac quoque via locutus est, ut ante propositum est. Quod verò in utero ore nutrimentum sumat, testis est pos partum protinus mammæ appetitio; neque enim, nisi antea huic vi assuetus esset, tam citò ad mammam ferretur.* Ex quibus verbi concludunt, non posse non esse succum nutritium in Amnio.

§. 7. De hac sententia Medici nutritionem per umbi licum amplexi, ferè tacuere per multa secula, pauca certè repe ries apud illos. Hujus vero seculi curiosi, ante omnes *Harveu* liquorem illum Amnii pro alimento inservire, & absumpto suc co nutritioni idoneo, reliquias ejus in excrementum urinæ simi le degenerare, dicunt : Anno autem hujus seculi LV. *Dn. d la Courvée* aggressus est, præter authoritatem & rationes *Hip pocratis* & *Galeni* supra citatas, illam pluribus undique conqui sitis phænomenis & rationibus probabilem reddere, & quæ me reatur

atur cæteris rejectis recipi: imò probare, toto gestationis tem-
ore solum per liquorem Amnii fœtum nutriri. Cum autem
n. *de la Courvée*, liber paucorum manibus teratur, cum semel
ntùm (ni fallor) Dantisci Anno 1655. sit impressus, eruemus
toto ejus tractatu, quem hoc nomine diligentius excussimus,
mnes ejus rationes, quæ pro probabilitate illa facere quacunque
tione possunt. Ille enim quæstiones plures confundens, non
tis distinctè illas proponit. Ordine autem eo illa propone-
ius, quo apud illum occurrunt, quamvis ex *Harveo* pleraque
petat.

§. 8. Primum est: Liquor quo circumfusus est undiqua-
ue puer in utero, nec est sudor, nec est urina; quia dum os a-
erit fœtus, vel necessitate, vel casu, hæc hauriret excrementa
ilato ingratissima, & quæ sanitati maximè officerent. Quod
item in utero puer quandoque aperiat os, facilè judicabis, in-
uit, si consideres, ipsum modo huc, modo illuc, & in quam-
unque partem revolvi; quæ vero necessitas major fœtui mo-
endi pedem, quam labia? ita tamen sapere debet infans, ut ea
on moveat, quamdiu est in utero! metus enim esset alioquin, ne
uffocaretur ingratissimo liquore.

§. 9. Alterum repetit ex *Hippocrate*: ait enim; Repen-
e animo, an credibile sit, tanto temporis spatio, & toto ge-
tationis tempore, eum labia non movisse, qui vix enatus, ea
timum fortiter movet, diducitque magno hiatu, sugit, ejulat;
quomodo fieri potest, ut illico natus infans sugat, si nunquam
uxerit in utero? & quomodo fieri potest, ut tam fortiter, &
a diversè statim labia moveat, si nunquam moverit ante: Ita-
ue si puer in utero movet labia, & os aperit, concludendum est,
iquorem hunc, quo circumfunditur undiquaque, nec esse sudorem,
nec urinam, sed potius gratissimum fœtui.

§. 10. Tertium argumentum est, quod liquor Amnii
it gratissimus olfactui & gustui: ait hoc docere animalia bruta,
quæ simulatque pepererunt, lingunt avidè continuò locum, quo
lecidit humor, fœtumque adhuc madidum lambunt, quasi ex-
austas à labore vires vellent illicò reficere, dareturque ipsis in
rœmium partus, gratissimo hoc liquore recreari: ita ille; Ipse
quidem sibi format objectionem, quæ fuerit omnium: scil. vi-

deri posse, hoc ipsum phænomenon quam maximè probare liquorem istum urinam: cum enim norint omnes, quam ctentur bruta sale, & quâ aviditate hunc lambant, vero le videri, bruta liquorem in terram excidentem lingere, & fo recens exclusum, liquore isto madidum, lambere, quia illi particeps, unde colligitur, urinam esse. Sed respondet; si esset ratio, delectarentur etiam deinceps urinâ fœtus, quod observatur. Et cum porro reponi posset, hanc esse differen quod urina in amnio collecta, morâ majorem salsedinem a siverit, respondet etiam ad hoc: Impossibile esse, ut adeò sa illa aqua, quia acrimoniam salis non ferret tenellum fœtûs co cum videamus, urinâ pueros, si sc. lintea non diligenter muta statim excoriari.

§. 11. Quartum est: Quod cum Amnios nequaq dici possit locus naturalis, & proprius conservativus, sicut locus est vesica: propterea cum in quemcunque locum in co re excidat urina, corrumpatur, sicut videre est in Hydrope corrumpat substantiam parenchymaticam viscerum, liqu cui innatat fœtus, urinam esse non posse, quia ille in via ruptionis & putrescens noceret fœtui, si vel os subiret, vel sa corpus undiquaque allueret, quia fœtor & acrimonia talem ruptionem necessariò consequuntur.

§. 12. V. Fœtu adhuc existente minore, eâ copiâ liquorem in amnio repertum fuisse, ut illum tantilli fœtus in natantis sudorem esse, nemo suspicari possit.

§. 13. VI. Aquas uteri, quibus fœtus innatat, d sam ab urina substantiam habere, esse unctuosas, & olei quasi turam referre.

§. 14. VII. Ait: Animalia quæ toto vitæ curri neque sudant, neque mingunt, hoc liquore tamen abund non secus ac alia.

§. 15. VIII. Cum embryo nondum formatus, innatat liquori, quærit qui hic vel sudor, vel urina esse possit, talis embryo neque minxerit, neque sudarit, ut qui nondum beat instrumenta. Adducit historiam ex *Riolani anthrop. p. 6* de fœtu humano rudi & exiguo, quem ille dicit flavescenti a ad unicas tres immersum fuisse: quærit unde potuerit suppe liquor?

§.

§. 16. IX. Fœtum toto geſtationis tempore, non plu- generare excrementa, quam partes his recipiendis deſtinatæ, ontinere poſſint: adducit authoritatem libelli, *An animal ſit quod in utero eſt:* ubi ait; *neque enim hi poſt partum, pro-ias operas ab aliquo diſcunt, ſed in utero contenti devorant, co-iuntque ac expurgant diſtributum alimentum, apponuntque quod rgatum eſt, ac ſupervacuum depellunt; ut poſtquam in lucem odierint, quod ſupervacuum eſt, excernant.* Probat autem po-ılatum, quod omnes quotquot naſcuntur pueri, ſimulatque na-ſunt, dejiciant ano atque mingant; item quod quocunque enſe, ſexto, ſeptimo, octavo, quo excludatur, vel eximatur ex ero fœtus, veſica ſemper urinâ plena reperiatur. Unde *Riola-s l. d. fœtu humano*, quem citat, ait: *Veſica magna eſt in fœtu, ntriculi ambitum tripla magnitudine ſuperans:* quod ſi enim binde aut grandeſcente fœtu, quotidie urina per urethram ex-uderetur, tanta diſtenſione opus minimè fuiſſe, ut tripla magni-dine ventriculi ambitum ſuperaret, & totam hypogaſtricam gionem occuparet. Videri E. nihil excludi toto geſtationis mpore: arbitratur, propter pondus lotii contenti, unicè ura-ıum datum eſſe, tanquam ligamentum ſuſpenſorium; ita pari tione toto geſtationis tempore, nullas alvi fœces deponi, ex-a controverſiam eſſe, ſimul vero atque natus eſt fœtus, me-nium reddere, utrinque pari urgente neceſſitate; quia ſcilicet bundant, abundare autem, quod nihil ante excludatur: Ita iam recondi bilem in propria cyſti, ut toto geſtationis tempore hil inde effluat: ſecundo autem à partu die incipere per anum jici. Cum] E. excrementa ex inſtituto naturæ videamus retineri, onec fœtus in lucem editus, hinc intelligi, liquorem amnii, nec idorem, nec urinam eſſe.

§. 17. X. In ſpecie non eſſe ſudorem, quæ multorum t ſententia, tali invectivâ ſibi videtur probare. Sudat igitur in tero puer, eâdem ratione, quâ vegetus homo, dum ſe nimium ut vehementius exercet, aut moratur diutius in cœlo fervidio-; præclarus ſanè conceptus, & lucalenta admodum collatio! n aliquando puer ita fortiter ſe exercet in utero, ut ab hoc ex-rcitio ſudor emanare poſſit? an calor uteri conferendus eſt æ-ivo, vel ambientium calori; qui corporibus noſtris vim in-

 fert?

fert? deinde si sudat in utero puer; peto, an continenter su an tantum per intervalla? si continenter, quomodo non c cit, cum languescant etiam vires hominis vegeti sudore, si p diuturnior sit? si per intervalla, quid accidit causæ, quæ su rem hunc excitet? an intenditur calor uteri? an augetur p motus? Omnis enim sudor est vacuatio violenta, & nunq naturalis, nisi à mala causa, dum exonerationem humoris m bifici tentat natura. Itaque si sudet in utero puer, dicen est, hunc sudorem effluere, ac fieri à causa intrinseca, vel trinseca molestante; neutrum tamen dici potest. Hæc illa sultatio.

§. 18. XI. Probabilitatem quandam inde vult elic quod cum post quartum mensem organa sint formata, his et uti fœtum, sicut apparet, quod manus atque pedes moveat i tero; ita E. etiam posse movere labia, & movendo illa sug gustare & deglutire.

§. 19. XII. Hoc nectit argumentum: si pullus in cibum sumit, ut revera pro cibo recondit in abdomine vi lum, quis Medicorum denegabit, cibum quoque sumi à fœ quamdiu est in utero?

§. 20. XIII. Iterum fœtus membrorum perfection adeptus, non nutritur per vasa umbicalia: nec totum cibum condit in abdomine, sicut pullus, nec nutritur per habitum c poris, ut voluit *Alcmæon*, restat igitur, ut dicamus & concludam quod fœtus in utero cibum sumat ore.

§. 21. XIV. Provocat ad sensum: quocunque en mense post tertium fœtum dissecueris, in ejus ventriculo chyl reperiri, in intestinis tenuioribus chylosa, in crassis autem exc menta stercoracea, ex observatione *Riolani*, *Harvei* & cujusq tum in homine, tum in brutis.

§. 22. XV. Ratione nititur idem inferre, argum tatur ita: In quo subjecto potentiæ superioris actus celebra tur, in eo multo magis celebrantur actus potentiæ inferioris. A qui in fœtu celebrantur actus potentiæ superioris, nempe mot E. multò magis inferioris, qualis est chylosis.

§. 23. XVI. Cum pullus in ovo duplici utatur alim to, albumine & vitello, veritati consentaneum esse, in utero f

tu

tũ duplici nutrimento nutriri: ita tamen, ut non in conceptu ſicut in ovo, duplex ſit incluſum alimentum; ſed primum quidem junctum ſit primarium, colliquamentum ſcil. quod nulla alia præparatione opus habet, quo deficiente, accedat in utero quaſi cibus novus.

§. 24. XVII. Jubet nos expendere, quod cum fœtus creſcit, increſcat etiam liquor, donec ultimis menſibus incipiat diminui; cauſam enim eſſe, quod puer grandior factus, plus pabuli ſumat ore, quam liquoris aliunde poſſit affluere.

§. 25. XVIII. Neceſſitatem ſucci nutritii in amnio inde etiam petit, quod bruta quædam nec placentam, nec carunculas, quibus adhæreant fœtus, habeant, ut equæ & ſcrophæ: Illos enim ſucco quodam nutriri.

§. 26. Et hæc ſunt potiora argumenta, quibus Dn. *de la Courvée*, aſſertum ſuum fulcire conatur, magno numero rationum & argumentorum, ut ſibi videtur, ſtipatus. Verum enimvero veriſſimum eſt de illis pronuntiatum, Dn. *Mauriceau lib. 2. cap. 3.* inquientis: *la verité du contraire eſtant connuë des moindres apprentifs, ce ſeroit ſe fatiguer en vain, que de s'arreſter à refuter toutes les raiſons, qu'il apporte pour prouver & ſoûtenir ſon dire; car elles ſe detruiſſent aſſez d'elles mêmes, & correſpondent toutes à la fauſſeté de leur principe.* Sed ob ſupra allegatum §. 7. cauſam, & quoniam paſſim arridere, & placere illam ſententiam obſervamus, imò à quibusdam ſupponi, operæ pretium duximus, rationes illius, ut apud ipſum occurrunt, examinare & percenſere.

§. 27. Priusquam autem ad illas nos accingamus, videbimus paucis, quid ſtatuendum de *Hippocratis* & *Galeni* authoritatibus ſupra citatis. *Hippocratem* quod attinet, ille contrariam ſententiam habet in lib. *de nat. pueri*, nutritionem per umbilicum his verbis docens: *Ex deſcendente à matre ſanguine & congelato, caro fit. Juxta mediam autem carnem umbilicus diſtat, per quem ſpirat, & alimentum & incrementum capit.* Quibus cognata ſunt ſequentia, quæ libr. *de octim. part.* leguntur, & hujus ſunt commatis: *At verò umbilicus, per quem alimenti & ſpiritus ingreſſus pueris contingunt, ſolus ex omni corpore utero adhæret, & per hunc introitus ac ingreſſus ingredientium particeps fit, reliquæ partes connivent, & non prius apertæ ſunt, quam ubi*

in exitu fuerit puer ex ventre. Quum autem in exitu fuerit, r… quæ omnes aperiuntur, verum umbilicus attenuatur, & co[n]ni… ac resiccatur. Hæc *Hippocrates.* Contradicere autem sibi m… gnum illum Genium sanè durum videtur: Potuit tamen &… hærere aqua, cum in hominis anatome non valdè exercitatus, … allusionem ad ea, quæ in brutis vidit, de rebus, quæ ad hom… nem pertinent, locutus est, ut censet doctissimus *Fallopius* o… casione cotyledonum uteri. Nobis E. persuasum habemus, *Hi… pocratem*, qui valdè intentum oculum ad cotyledonas uteri h… buit, quales tamen nequaquam sunt, in *lib. de princ.* seu *carn.* mente *Democriti* (cui sententia illa tribuitur,) locutum esse, v… alterius cujusdam; præcipuè cum rationes additæ invalidæ sin… & tanti Viri doctrinam non redoleant: vel cum ipse sibi hac… parte satisfacere non posset, proposuisse utramque sententiam… quod etiam alias fecit in alia materia, v. gr. de officio hepatis, d… quo ita ambiguè loquitur, ut videatur rem noluisse determinare… adeò ut, quæ ejus fuerit de officio hepatis sententia, ex scriptis su… non constet. Forsan idem dicendum hic.

§. 28. Diximus rationes invalidas esse, quod sic proba… mus: Prima est: *Si quis vero interroget, quomodo hoc quis sci… at, quod puer in utero trahit & sugit, illi sic respondendum est. Pueri nascuntur stercus in intestinis habentes: & ubi nati fue… rint, celerrimè ventrem tum homines, tum pecora exonerant. At… qui non haberent stercus, nisi in utero suxissent.* Magnam speci… em prima fronte habet argumentum; verum si pressius intuea… mur rem, tanta forsan difficultas non supererit: Negari quidem non potest, quod in recens natorum infantium intestinis, atra quædem & picei coloris materia reperiatur, Meconium vocata, Græcis μηκώνιον, Latinis quibusdam papaverculum; verum illa excrementum est non cibi, aut alimenti cujuslibet in ventriculo confecti, argumento, quod non fœtet more aliorum excrementorum; sed sauguinis crassi & impuri (ut *Varolius* loquitur, scil. respectu fœtus,) excrementum, per vasa mesaraica ad intestina delatum, accessiones quasdam habens ex bile & pituita allabente, ex Clariss. *Spigelii* mente: unde etiam est, quod in ventriculo pituita (non chylus ut quidam volunt,) inveniatur, in intestinis tenuibus excrementa pituitosa & flava, ali-

aliquando subviridia, in crassis vero crassiora & subnigra, nigra, picea: Quo enim diutius in corpore morantur eò crassiorem consistentiam ac intensionem nigredinem adipiscuntur. Quicunque E. author *lib. de princ.* seu *carn.* videtur fallaciam causæ commisisse, quando ait: non haberent fœtus stercora, nisi suxissent: unde enim sint, jam dictum.

§. 29. Quod alterum *Hippocratis* argumentum, à prompto infantis modo nati suctu desumptum attinet, reponimus, illud ita comparatum esse, ut qui pro nutritione fœtus per os, tanquam pro aris & focis pugnant, sicut Dn. *de la Courvée*, ipsimet tandem, re diligentius excussâ, de eo desperent: Quamvis enim verum sit, quod puer illicò ubera mirabiliter sugat, sicut hoc amplius declarat *Harveus Exercit. 58.* tamen nulla est consequentia, propterea fœtum in utero suctioni assuevisse. Nam 1, quod respondeat in utero papillæ matris, nihil nominari potest. 2, fœtus editus in lucem aperit os, vescitur aurâ seu respirat, ejulat, excrementa excludit, quibus omnibus actionibus certè non assuevit in utero, naturâ nullo usâ magistro, ut *Hippocr.* loquitur, utramque paginam absolvente: Quis enim *Martialis* porcellum, quem mater ex vulnere pepererat, currere docuit? de quo *Epigr. 14. in Amph. Cæs.*

Sus fera jam gravior, maturi pignora ventris
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec latuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

Uti dictum, naturæ hæc munera sunt, imò potius ipsiusmet DEI naturæ conditoris & gubernatoris: Eâdem E. operante & magistrâ, credimus apprehendere papillam, aut quod papillæ respondet, v. gr. digitum. 3, Dicimus, planè similem aut eandem vim inesse argumento, ac si ita argumentaremur: Pullus gallinaceus modo exclusus, statim obvia grana milii rostro legit, apprehendit & deglutit, E. huic apprehensioni & deglutitioni in ovo assuevit: quorundam avium aquatilium pulli, statim ac exclusi sunt, natant, E. natare didicerunt in testa: Quadrupedum fœtus mox stant, ambulant, E. didicere ambulare in utero materno, Certè convictus Dn. *de la Courvée*, unico exemplo priori de pullo, quoad hanc ratio-

nem

nem Authoris *c. l.* ait, *non video quid reponi possit*: sed a
possent plura, sicut quædam addidimus.

§. 30. *Galeni* locum supra citatum quod concern
satis apparet, illum *Hippocratis*, qui Author sæpius *c. l.* pu
tur, sententiam enarrare, & relativè proferre; alias ex scri
ejus satis liquidum est, quæ ejus fuerit sententia. Addi &
posset, valdè dubitari; an liber ille genuinus sit *Galeni*,
dicamus cum *Francisc. Sanchez*, illum esse inepti cujusd
viri.

§. 31. Adeoque nihil rationis superest ex *Hippocr.* & *G*
len. cit. loc. quod pro sententia illa nutritionis per os, & humi
nutitio in Amnio facere posset.

§. 31. Verùm cum promissis nostris standum, prog
dimur ad Dn. *de la Courvée* argumenta, singula examin
do. Primi autem summa est, cum fieri non possit, quin os f
tus aperiat, mersus in illis aquis, vel propter necessitatem nu
tionis, vel saltem casu, accedente aliquo stimulo, & ratio in
per suadeat, labia moveri quia ceteræ partes moventur, ic
hinc elucere, aquas quibus innatat,non esse excrementitias, q
ingratæ & noxiæ tenellis visceribus essent; præterea periculu
suffocationis immineret. Verum enimvero singulari non op
est subtilitate, ut monstretur, ubi circa aquas illas Authori
renovatori sententiæ hæreat aqua. Nam 1. quod necessitat
nutritionis per os attinet,neque probavit eam,neque probabit.
Quod casum concernit,ille in statu p. n. constituitfœtum,& pr
pterea ad quæstionem nostram non pertinet,quæ agit solum de
quæ secundum ordianarias naturæ leges fiunt. Ratio quæ sua
labia moveri, satis probabilis videtur, sed non probat, quod pr
bandum erat, scil. labia ita moveri, ut os aperiatur: potius
nim ita videntur moveri musculi labiorum, ut os stringatu
dum ringunt, ne aqua in quibus mersus est fœtus, in os inter
pestivè admittatur: sicut etiam natantes in aquis, vel sub aq
stringimus & ringimus labia, ne aqna in os admittatur: vid
mus certè infantes in lucem editos, paulò post dormiturient
adhuc quasi simili ratione os ringere. Cum E. quæ suppon
nulla sint, ultro intelligimus, nihil inde deduci. Cum non a
mittatur aqua illa ad interanea, periculum certè non est, ne

sap

ſapor, vel alia qualitas noceat. Suffocationis denique ille ſatis incautè facit mentionem: quia in humore nutritiò æquè ſuffocatio contingere poteſt, quam excrementitio, ex. gr. lacte, cereviſia, vino. Denique quî poteſt hic proponere liquorem amnii tanquam abominabilem, quem inferius tanquam palato fœtûs & matris, in brutis ſaltem, gratiſſimum proponit. Locum certè hic habet judicium Dn. *Mauriceau* ante prolatum §. 26.

§. 33. Secundum argumentum non eſt diverſum ab eo, quod author *libr. de carn.* habet, eadem E. ad illud reſponſio.

§. 34. Ad III. Reſp. Dn. *de la Courvée* confutandum & confundendum iterum ex propriis aſſertis. Si liquor amnii gratiſſimus fœtui ſtatuendus, quia gratiſſimus matri, cur quæſo matri hominis parturienti, aut enixæ, aqua iſta ingratiſſima, ſi par utrinque ratio? Suavitatem aquarum, ſi tanta eſſet, vel parturiens mater, vel obſtetricantes dignoſcerent. Sed abhorrent omnes, ut vix fuerit, qui guſtaverit, vel guſtando explorarit. Adeoque ſaltem in homine nullum habemus argumentum, quod aquas iſtas olfactui & guſtui gratiſſimas probet. Suppoſito vero, quod in brutis ita ſe habeat, & par debeat eſſe ratio in homine, dicenda certè ratio, quare in homine ingratiſſima, ut ab ea abhorreat mater? Quæ fœtui grata, olfactui & guſtui matris ſaltem non ingrata, v. gr. lac maternum, pulticulæ infantum. Adeoque arbitramur in brutis eſſe peculiarem inſtinctum, quare lingunt humiditates, quibus madet fœtus: an ſalſedo ſit? cujus particeps omnino eſt, licet obſcurè, dubium; probabile tamen ſuppeditat argumentum Dn. *de la Courvée*, nec obſtant, quæ addit ſupra §. 10. Non enim niſi obſcura ſalſedo eſt in aquis, nequaquam qualis in urina. Forſan alios in fines natura quadrupedibus hunc ſtimulum indidit: Editis namque catulis, humore iſto madidis, benè eſſe non poteſt, præcipuè frigori expoſitis in libero aëre; natura enim hunc ſtimulum videtur indidiſſe, ut lambendo exſiccent pellem. Forſan in quibuſdam alii atque alii fines accedunt: nam v. gr. urſorum catuli eduntur in lucem, membranis craſſiſſimis obvoluti, (quod occaſionem dedit fabulæ, quaſi urſorum partus eſſent informes, inſtar maſſæ carneæ ederentur, & linctu matris demum organicum corpus

formaretur ; sicut *Ovid. libr. 15. Metamorph.* vulgarem illa
sententiam proponit, dicens :

Nec catulus, partu quem reddidit Ursa recenti;
Sed malè viva caro est, lambendo mater in artus
Fingit, & in formam, quantum capit ipsa, reducit.

quæ tamen est falsissima) quas demum diuturno linctu m
ter ursa avellit à catulis : en alium linctûs usum! de equis *Ari-
stoteles* tradit, cum pepererunt, illas statim secundas devorar
atque etiam, quod pulli nascentis fronti adhæret, hippomane
seu carunculam illam in fronte pulli, caricæ magnitudine, co-
lore nigro, quam dentibus convellit equa : teste *Plinio.* Su
vitatis hæc causa fieri, ut credamus, nos certè à nobis imp
trare non possumus : non est equa animal carnivorum; con
lium naturæ nos non intelligimus. Elucet saltem inde, quo
linctus non fiat necessariò suavitatis causâ, & inde nullum arg
mentum pro humore nutritio necti possit.

§. 35. Ad IV. dicimus, omnino benè se habere, quo
dicitur amnion non esse locum naturalem, & proprium, & co
servativum, qualis est vesica. Propterea jam nobis supra §.
placuit, quod urina fœtus in vesica retineatur ad tempus partu
& retineri nos imperforati docuerunt, sicut & excrementa alv
na in intestinis ; quia in maturo fœtu semper plena & disten
est vesica, & statim redditur urina, quando egressus ex ute
fœtus. Sed non ita ratum & certum habemus, nullo exempl
declarari posse, urinam, vel etiam serum, quod urinam debuiss
constituere, in alia cavitate posse diu detineri, quin majore
salsedinem & acrimoniam acquirat, & ad corruptionem tenda
autopsia enim contrarium sæpius probavit. Sed quoniam illud a
gumentum pugnat contra eos, qui urinam volunt aquarum ut
rinarum materiam, à qua sententia alieni sumus, ideò operæ pr
tium non est, refutationi illius diutius inhærere.

§. 36. Ad V. fuit jam responsum supra §. 3.

§. 37. Ad VI. Responsio desumenda ex dictis supra §.
& hactenus contra urinam urgentes satis efficaciter concludit.

§. 38. Ad VII. dicimus, nusquam ab authore nomin
ri illa animalia : & nullum animal ex perfectioribus quadrup
nominari potest, quod neque sudet, neque mingat : sed ad v
latil

atilia & pisces, ex ovis exclusa, respicit. Sed respondemus, qui serio asserit, tali liquore abundare in testis pullos volatilium proportionaliter, ei cognitam non esse molem illarum aquarum, quibus innatat fœtus humanus, quamvis humiditatem ex reliquiis humiditatis ovi & diaphoresi pulli non negaverimus. Pullum autem gallinaceum in aquis natare, nonne est ridiculum, quia evidenter est falsissimum? Et quo quæso consilio naturæ animalibus, quæ extra animal in testa formantur, molem illam aquarum dedisset? Inferius enarrabimus usus illarum aquarum, qui locum certè non habent in ovis volatilium: corruet E. etiam hoc argumentum.

§. 39. Ad VIII. Authoris argumentum respondemus, dicendo quid sit ille liquor, cui innatat minimus embryo, quamvis quædam jam in superioribus dicta: Ex utraque seminis massa liquata fœtus incrementa sua prima sumit, uti satis curiosis constat; cum vero illa incrementa & appositio, sine quadam coagulatione fieri non possit, inutilis serositas excluditur; sicut quando caseus coit, serum excluditur. Semen autem præcipuè muliebre serosum esse, humidum, aquosum, coagulationi & conformationi minus aptum, nemo dubitaverit. In casu E. de quo quæstio, unde possit suppetere liquor, ultrò intelligitur.

§. 40. Ad IX. notamus: Illud ratiocinium multa continere, quæ benè probant, aquas amnii non esse urinas, scil. authoritatem authoris libelli, *an animal sit id, quod in utero est*, celerem dejectionem à partu, repletionem quocunque mense inspiciatur, magnitudinem vesicæ respectu ventriculi, urachum datum tanquam ligamentum suspensorium propter molem & pondus urinæ, quæ omnia probant, urinam retineri gestationis tempore. Sed tametsi bène probatum sit, alvi fœces, urinam, imò bilem in vesica fellea retineri, malè tamen infert, E. nihil planè excludi posse ex embryone, nihil etiam per insensilem traspirationem, quod densatum sudor possit dici, aut nihil ex principiis ipsis posse superesse, quod ad aquas constituendas faciat: quando E. excrementa corporis appellantur, quæ vulgus excrementa nominat, stercus & urina, verum est, quod retineantur, donec fœtus editus in lucem illa excludat: quando verò

excrementi nomen latius sumitur, vel in foro Medico sumi [...]ceptum est, falsum est, quòd omnia retineantur. Ratio ve[...] discriminis, quare stercus & urina retineantur, quæ ex insen[...] verò transpiratione, non ita, hæc videtur: 1, quia illa per[...]ctorum organorum opera excludi non possunt, antequam in l[...]cem editus fœtus respiret, nisi violentia accedat: 2, quia [...]ne incommodo & molestia fœtûs non possent deponi: quæ v[...]ro per insensilem transpirationem transeunt, ultrò exhalant, [...] vaporant, evolant: & collecta & densata in aquas, fœtui in[...]gnes usus præstare possunt, de quibus infra. Addi posset D. *de la Courvée* sibi ipsi contradicere, dum in tractatu suo oste[...]dit, sordes, quæ adhærent lutosæ & subflavæ fœtui, esse ab e[...]crementis cerebri: si sunt ab excrementis cerebri, certè secu[...]dum ipsum aliqua excrementa extra corpus vacuantur.

§. 41. Ad X. Resp. Insultationem talem valdè inte[...]pestivam esse, quia non habet, quod exprobret. Summa h[...]redit, sudorem, in fœtu in claustro materno detento erumpe[...] non posse, quia in adultis à causis violentis, nimio labore, exe[...]citio, æstu suscitatur, quas causas, secundum ordinarias nat[...]ræ leges, in fœtu benè sano supponere non possumus. At v[...]ro huic difficultati pridem obviam ivimus, cum supra §. 3. n[...]taremus, quid sudoris hic veniat nomine. Potuisset etiam sat[...]facere *Roderic. à Castro* responsum, ad *Mercati* objectionem *l. 1. c. 9. de nat. mul.*

§. 42. Ad XI. Resp. Omnia bene se habere, labia e[...]iam quam primum ad hoc, absoluta formatione, apta sunt, mo[...]vere, ringere, stringere os, nulli dubitamus; sed eâ ratione ut superius jam §. 32. indigitatum. Num gustu præditus sit em[...]bryo, arduum videtur definire: *Hippocrate* enim ac *Galeno* t[...]stibus, partes omnes clausæ sunt, præter umbilicum, & per con[...]sequens etiam os, jam si os clausum est, quî gustare potest? c[...]dit igitur & hoc argumentum.

§. 43. Ad XII. Resp. Ex eo ipso, quod in pullo in ov[...] recondatur vitellus, absumpto albumine pro alimonia necess[...]rius, apparet, quam dispar sit nutritionis ratio in pullo & fœ[...] hominis: quid enim quæso est, quod vitello in abdomine r[...]condito, respondeat in fœtu humano? & quidni invertam a[...]

gumen[...]

gumentum; ſi pullus in ovo non nutritur per os, inde deduci non poteſt, quod fœtus humanus nutriatur per os. Atqui ille non nutritur per os, ſed recondito in abdomine vitello: E.

§. 44. Ad XIII. dicimus: Non nutriri & augeri per habitum corporis, ut *Alcmæon* voluit, verum eſt, ſi accipias de fœtu, partibus jam formatis, quibus cutis inducta: falſum autem eſt, ſi accipias de fœtu in rudimentis ſuis jacente, qui acceſſiones certè nullas habet, niſi ab ambiente colliquamento. Ita etiam de hoc verum, quod non per umbilicum nutriatur, quia ille nondum exiſtit: ſed falſum de fœtu, poſtquam umbilicus formatus eſt. Ad quam nutritionem eleganter alluſit *Joh. Pincierius in ſuis ænigmat. l. 3. ænigm. 1.* dicens:

Os habeo & vivo, non eſca per oris hiatum
It tamen, aut potus ſumitur ore mihi.
Et nares habeo, nec iis tamen aëra duco.
Verum aliis intrant victus & aura viis.

Adeoque negatis ſuppoſitis, exinde concluſio deſiderata non poteſt deduci.

§. 45. Ad XIV. notamus, quod maximam ſpeciem videatur habere, utpotè ex ſenſuum fide deſumptum: verum ſufficientem reſponſionem ſubminiſtrant, quæ ſuperius §. 28. adducta ſunt, de meconio & contentis in inteſtinis.

§. 46. Ad XV. Reſp. Illud inſtantiis facile infringi: In hydropico, v. gr. potentiæ ſuperioris actus celebrantur ſine ulla læſione; mens valet & ratiocinatur ſine ulla hæſitatione: œconomiâ tamen naturali in infimo ventre everſa, neque ventriculus, neque inteſtina, neque hepar, lien, pancreas, renes ſuum faciunt officium. Ante pubertatem tum mas, tum fœmina actus ſuperioris facultatis animalis omnes exercet, audit, videt, olfactu, guſtu, tactu præditus eſt, loquitur, ratiocinatur, neque tamen ad generationem apti ſunt. Ita in ſtatu naturali, tum p. n. inſtantiæ occurrunt, ut difficile non ſit, concipere, plenam actionem ventriculi ſuſpendi, donec editus ſit in lucem fœtus. Quas potentias in clauſtro materno, conſultum eſt in actum deduci in commoda fœtus, illas notamus in actum deduci; atque ita motus fit poſterioribus menſibus, ut aliqualis fiat extenſio ar-

tuum : Chylosi vero opus non fuit, quia natura aliter pr
xit, ut fœtus nutriatur.

§. 47. Ad XVI. Resp. Multa similia, multa qu
dissimilia notari in ovo & conceptu humano, arbitramur om
satis constare. Duplex etiam alimentum admittimus, pri
quidem colliquamentum, deinde vero etiam sanguinem m
num per umbilicum communicatum, quando moles carnea
stituenda, & cæteræ partes augmentum insigne capere del
quod ab initio ita non fit.

§. 48. Ad XVII. dicimus, illam rationem iterum
ponere, quæ falsitatis accusari meritò possunt : nam ul
mensibus illas aquas diminui, nulla habemus indicia : imò
illarum tum maximè urget : & ocularis inspectio contrarium
cet, ut videre est supra §. 3.

§. 49. Ad XVIII. Argument. Resp. in hoc argum
to mirè sibi placere, & insultare quasi Dn. *Harveo*, quod no
solvere tentans, in summam inciderit absurditatem, ut v
est *Part. 3. cap. 13. pag. 155.* Sed rem quod attinet, dicimus
rum equidem esse, pullos equinos & porcellos, nec placent
nec caruncculas habere, habere tamen, quod illis similitudir
usu respondeat, nimirum chorion, placentæ quasi naturam
duens: ut patet ex *Hieron. Fabr. ab Aquapendente, Needh*
aliisque ex recentioribus scriptoribus. Expresse enim *A*
pend. dicit: *Neque huic rei obstat, quod equa & suilla hac car*
mole destitui videantur, non tamen revera destituuntur : quon
in utrisque conspicere est minima & innumera tubercula, per c
rion dispersa, & sese quasi mutuò tangentia, quæ in cavitate
bi in utero respondentes, intrant, quæ sanè carneæ substantiæ
cem subeunt : Cum E. sit, quod respondet placentæ in
animalibus, limitandum est Dn. *de la Courvée* argumentu
quo limitato, etiam limitata erit ejus gloria : limitamus au
ita : si dantur bruta, quæ nec placentam, nec carunculas, q
bus adhæreant utero, habent, nec quod his respondeat, se
tur, fœtum aliunde nutriri, quam per vasa : Minorem ita fals
patet ex superius enarratis.

§. 50. Ex hactenus dictis liquet, verum esse, quod
Mauriccau de argumentis Dn. *de la Courvée* pronunciavit,

si b

bene expendantur, ultro corruere. Superpondii autem loco ntra dictam sententiam ita argumentamur: Si editi in lucem tus, tum humani, tum alii, sine ore, manifestum est, illos in ro per os alimentum non accepisse. Atqui tales sunt visi. E. l minoris illustrationem revocet sibi in memoriam, monstro- fœtus sine capite natos, qui dicti ἀκέφαλοι, de quibus præ teris videri potest *Ulysses Aldrovandus in libr. de monstror. tor. cap. de erratis naturæ in formatura capitis.* Metuit for- sibi Dn. *de la Courvée* ab hoc argumento, propterea *Part. cap. 11. pag. 135.* dicit: *Si perfecti pueri labia coalescant inte- , fore ut fame pereat: si autem non integrè, sed aliqua rima let, hanc sufficere, ut per eam alimentum subeat os & stoma- im. Imò se dubitare, an unquam puer sit natus, ore omnino uso.* Verum tametsi hæc in gratiam theseos dicantur, sunt nen contra experientiæ fidem; si ἀκέφαλοι nati, quis dubi- , sine oris usu nutrritos fuisse. Deniqúe maximam difficul- em nobis suggerit sæpius jam citatus Author, supponens, la- um & quasi butyrosum in aquis sugi à fœtu, cujusmodi se- estratio nullo exemplo declarari potest.

§. 51. His itaque absolutis, operæ pretium, expen- re argumenta, quæ pro eadem sententia profert Dn. *Die- rbræck pag. m. 299.* & Dn. *Entius in apologet. digress. cap. 5.* æ examinabimus.

§. 52. Dn. *Diemerbræck* cum paucis quibusdam re- ntioribus arbitratur, lacteum quendam succum, ab utero ma- s in hepar uterinum, per lactifera quædam vasa, & ex hepa- uterino, per vasa umbilicalia lactea ferri in amnion, *pag. m. 8.* Fatetur equidem ingenuè, vascula illa lactea nusquam vi- occurrere, & unde prodeant, nemini compertum esse: Ar- ratur tamen, agnoscenda esse talia vascula, si alia phœnome- , & ratio ex illis hoc suadeant, cum certi simus, quam fa- è quælibet vasa chylifera & lymphatica, ipse ductus thoraci- s majusculus, si repleta non sint, visum fugiant: Præsertim m indicia quædam illorum, quamvis obscura, ab Anatomi- observata sint, quæ apud ipsum videri possunt. Phœno- ena autem, quæ necessitatem istorum suadere videntur, pro- nit *pag. m. 299.* suntque hæc tria. 1, quod liquorum sacci

ductus-

ductûsque chyliferi thoracici & amnii maxima sit similitud colore, sapore & substantia. 2, quod nonnunquam in pu ris chylosus & lacteus quidam liquor ab utero copiosus prof ut fide historicâ probat. 3, quod assumpta liquida colorat tissimè ad uterum perveniant, nec per alia, quam lactea vasa: citò & eo usque penetrare possint; duas adfert historias fœtûs c tincti, cujus mater in partu crocum in jusculo sumpserat. Pot & hoc addi, quod *in fin. cit. pag.* dicit: *Vidi hunc succum in testinulo umbilicali perfectam gelatinæ, & in amnio ferè albi nis ovi consistentiam conquirere.*

§. 53. His tamen rationibus res nondum ad liqui deducta videtur: Nam ad Phœnom. 1. notamus; si lact ductus thoracici colorem notat, talis revera illarum aqua color non est, sed qualem supra designavimus; colorem c que nihil probare, in §. 4. indicatum est. Saporem quod net, vide quæ dicta ad Dn. *de la Courvée argument. 3.* Co stentiam denique quod concernit, illa in amnio non est lac sed qualem itidem superius annotavimus: quoniam autem sensuum testimonium reclamat, arte hoc probatum eunt; mirum dicunt, amnii liquorem coctione gelatinæ consist tiam acquirere, ut refert Dn. *Diemerbrœck* ex Dn. *Rolfincii li dissert. anat. cap. 32.* Hoc experimentum certè nobis dub moveret, nisi statim è diametro contrarium apud Dn. *Mauri* occurreret, qui scribit: illas, si coquantur, per evaporation totas consumi, nec inspissari, ut faciunt humores nutritii. I diametro sibi contradicunt in experimentis, quæ tamen sensu fide debent constare. Concludimus adeoque qualemcun analogiam coloris, & qualemcunque ne quidem probatam poris, & consistentiæ, minimè inferre identitatem hum ris amnii cum humore in receptaculo chyli, aut ductu t racico.

§. 54. Alterum Phœnom. ex quo Dn. *Diemerbrœck*, er re conatur probabilitatem succi nutritii lactei in amnio, quod c cernit, scil. quod nonnunquam in puerperis chylosus & lact succus ab utero copiosus profluat, ut fide historicâ prob dum refert 1, unam alteramve historiam, lactis per uter excreti in puerperio. 2, nobis revocat in memoriam, quod s

in puerperis, circa finem fluxus lochia albefcant, & quafi fublacteum colorem acquirant, qui tamen fuctione citò definit. Nos arbitramur, hæc phœnomena nullatenus probare, ad quod probandum adducta funt. Nam fi fubftantiam hepatis uterini confideramus, illa tota quanta eft parenchymatica, fi ulla, quafi tota cruor, nigricans caro: cum longè aliam fpeciem præ fe ferre videamus partes, quæ lacteum fuccum vel generant, vel continent: glandulas mammarum, receptaculum chyli, venas lacteas &c. 2, nullum indicium lactei fucci aut fimilis, aut analogi humoris in placenta unquam ab ullo Anatomico fuit obfervatum.

§. 55. Sed ut refpondeamus ad phœnomena propofita: Ad 1, Non vocamus in dubium hiftorias, fed non probant, quod eft in quæftione; Pauciffimæ funt, unde facile intelligimus fingularitatem caufæ: Imò in præcipuo exemplo allegato ex additis circumftantiis (p. 288.) patet, quando *Schenckius* ex *Bauhino* refert, quod *Capellus* Medicus viderit mulierem, quæ dimidium cyathum lactis ab utero & vefica evacuavit: fcil. non ad uterum tantum, fed & ad veficam fuit facta metaftafis & exclufio: Metaftafis E. inufitata ficut ad veficam, ita & ad uterum fuit facta; ex qua nihil licet inferre.

§. 56. Ad 2, Refp. Vacuationem illam quafi lacteam, fub finem lochiorum, non magis probare impetum lactei humoris ad uterum, quam fluor mulierum albus, feu alba menftrua; ubi fanguis degener & impurus facilè mutatur in candicantem mucum. Addimus, quod talis evacuatio non contingat illis, quæ lacte & fanguine abundant, ac fucculentæ funt, fed pituitofis potius, & quæ impurum corpus habent. Denique fi talis effet motus facilis, & quandoque impetus lactis verfus uterum, mulieres fucculentæ, quæ ut fpeciofiores fibi fervent mammas, nolunt lactare, vel propter varias caufas non poffunt lactare, haberent femper, non admiffo ad ubera lacte, talia menftrua. Adeoque etiam inde non probatur impetus lactis ad uterum, & tempore imprægnationis exoneratio in amnion.

§. 57. Ad 3. Refp. Non rarum eft apud pauperculas, in difficili partu exhiberi crocum, & apud opulentas feu lautioris for-

tunæ mulieres, confectionem de hyacintho, qnæ croco tin
est, & tingit, aut pulveres pretiosos, qui crocum recipiu
parturientibus exhiberi, non tamen fœtus croco tincti inde
servantur. Contra constantem E. experientiam unum vel al
rum exemplum, quia in singularibus facile fallimur, nullam ha
vim: & alterum allegatum exemplum ex *Henr. ab Heer pag.*
187. desumptum, planè non videtur quadrare, quia non de
vedine ab humore amnii superficialiter communicato, sed
persistente colore loquitur: potuit mater per imaginationem
lem colorem conciliasse, sicut experientia docuit, Europ
niveas, quandoque ex aspectu Æthiopum, nigricantem prol
edidisse: Potuit etiam ictericus fœtus esse.

§. 58. Ad Phœnom. 4. notamus: In intestinulo u
bilicali, non gelatinam conspici, sed pinguedinem, & quid
consistentem etiam tum, quando modò ex utero egressa per
fectè calens adhuc examinatur: Pinguedo autem illa nullum
dicium, huc commeantis succi lactei. Quod verò in amnio
rè albuminis ovi consistentiam acquisivisse se vidisse scribit D
Diemerbrœck, necesse est, inciderit in statum p. n. quales en
sint illæ aquæ, tum in utero, tum extra uterum, superius jam
ctum, scil. serosæ, fluidæ, quale serum lactis. Et sanè si in ute
essent, quale albumen ovi, quæ quæso causa illam deponeret g
tinositatem, dum in partu vacuantur, ubi tales minimè deprehe
duntur: frigore sanè glutinositas augeretur. Adeoque & D
Diemerbrœck argumenta etiam parum roboris habent. Quid
sex ejus rationes, quas pro nutritione fœtus per os, & succo n
tritio in amnio, *p. m. 317.* profert, sit respondendum, ex sup
rioribus passim dictis patet.

§. 59. Denique quod Dn. *Entii* argumenta attinet,
satis animosè scribit, succum amnii à mammis mulieris ad ut
rum profluere, fœtumque non minus in utero, quam extra ut
rum lacte nutriri matris, putatque in brutis animantibus, ube
utero vicina adstare, ut ex iis lac facilius ad illa fluat: Arbitrat
lac è mammis descendere per venas mammarias, ex iisque in e
gastricas anastomosi illis junctas transfundi, ac per has ad uteru
profluere: Persuasum sibi habet, fieri non incommodè pos

ut per aliquas venas contrarius usitatæ circulationis fluxus instituatur, si novum trahens accedat, quod in fœtu est cor illius: Addit hac de causâ lac in mammis tamdiu ante partum generari, scil. cum fœtus incipit moveri circa dimidium gestationis tempus, quodsi enim lac ad fœtum non deflueret, ex ejus sententia magnum incommodum mulieri crearet, & in mammis retentum per tres, quatuor menses corrumperetur. Maximum autem pondus petit ex *Hippocr. aphor. 37. sect. 5. Si mulieri uterum ferenti mammæ subito extenuentur, abortus sequitur*: ait enim, cum lac deficit in mammis, nihil alimenti fœtui in utero hærenti, à mammis suppeditari potest, & hac de causâ tunc moritur.

§. 60. In hac vero doctrina plura desiderantur: Nam in genere, succum amnii deducendum non esse à mammis, clarè patet, quia fœtus in illis hæret, antequam mammæ lac habent, ad dimidium scil. gestationis tempus. Cum autem pleraque jam Dn. *Diemerbrœk p. m. 300, & 301.* discussa sunt, Benevolum Lectorem illuc remittimus. Ita & Dn. *Entii* discursus non magis nos turbat, quam priorum allegatæ rationes.

§. 61. Coronidis loco huic sententiæ adjungimus, humores istos non alimentitios esse. 1, quia invida, imò & luxuriosa videretur esse natura, si tantum alimentitii humoris detraheret matri, eumque inutiliter profunderet, & absque causa perderet: Egregiè sanè *Seneca de Benef. lib. 5. cap. 8. Rerum naturanil dicitur perdere, quia, quicquid illi avellatur, ad illam redit.* Sicut enim natura nil prætermittit, ita quoq; supervacaneum nihil assumit, ut *Galenus* passim demonstrat. 2, quia mater tantum sanguinis [& chyli nutrientis, sine propria noxa, & corporis sui destructione, minimè suppeditare posset. Quantò enim cum incommodo vitalis purpura nonnunquam ejiciatur, Practicorum libri testantur. Idem de chylo pronunciare licet.

§. 62. Sed & properandum ad quintam sententiam: Inter illos igitur, qui excrementitium humorem & alimentarium sedibus & membranis distinctos urgent, facilè principem locum obtinet Dn. *Diemerbrœck.* Ipse enim quoniam agnoscit mem-

branam Alantoidem in muliere inter chorion & amnion la
& extendi , etiam agnoſcit illum humorem urinaceum ſeu
nam continere : In ipſa vero capacitate amnii , magis lacte
ſuccum ſeu liquorem inſtar lactis ebutyrati nutritium , in
immediatè fluctuat fœtus, adeſſe : addit ignoratum hoc diſcrim
utriusq; humoris,cauſam fuiſſe multarum hæſitationum. Ver
cum hæc ſententia nullo alio nititur fundamento , quam qu
ex neceſſitate membranæ Alantoidis deſumptum : illa autem
homine non datur : neque enim experientia illam monſtrat,
rationibus probabilis reddi poteſt ; experientiam quod ſpecta
la planè contrariatur : *Nicolaus* enim *Hobokenius* , qui mini
perveſtigavit & deſignavit , adornans Anatomiam ſecundinæ
manæ , ait : *Membranas tantùm duas obſervavi , Chorion*
Amnion. Dn. *Mauriceau* de cujus multiplici experientia ne
dubitare poteſt , ait : *Si membranæ exactè examinentur , ſ*
pluries feci , apparebit , nunquam plures eſſe , quam duas , fru
plures adderem : & ipſe Dn. *Diemerbrœck* , ut ingenuus eſt, c
didè aſſerit : *Alantois ad hoc uſque tempus inconſpicua latet.* F
tiones quod attinet , illæ admodum infirmo ſtant talo , cum m
tis inſtantiis infringi poſſunt , ſenſusque aliter fidem facit , r
autem ſui ruinam ab experientia ſemper expectat. Opus ita
non eſt , huic ſententiæ diutius inhærere , inſtituti noſtri rati
hoc non permittente.

§. 63. Progredimur E. ad ſextam Dn. *Stenonis* ,
exemplo porcellorum ſylveſtrium vult declarare , eſſe non t
tum ſudorem , urinam , ſed & ſtercora in his aquis , ex quil
tamen nutriantur : referente nobis *Th. Bartholino in Act. D*
lib. 2. obſerv. 89. pag. 228. ait enim : *Novo experimento*
tuit , ore nutriri fœtum in utero , quandoquidem non modò
mnii humori , ſimilis humor in eorum ſtomacho repertus fuer
ſed etiam conſpecti ibi fuerint globuli ſolidi , magnitudine , fig
& colore illis ſimiles , qui intra amnium erant , quos globulos
teſtini recti excrementa fuiſſe , reſidui in eodem inteſtino glo
li prædictis ſimillimi evincebant ; quid amplius miramur , c
excrementa inſervire nutritioni , ſi ipſa ani excrementa in ſtom
chum revehuntur ; ſcil. quæ primis à formatione diebus , ab

ernis fluidis in externum fluidum, per capillaria vasa secernuntur, cum vel succi visciditas, vel caloris imbecillitas, multa ibi reliquerint cruda, etiamnum & cum tempore in partes subtiliores resolvenda, toties de novo in corpus recepta eundem circulum percurrunt, donec acria reddita, ubi semel in fluidum externum seu amnii liquorem deposita fuerint, ut sensum nimis ferientia, ejiciuntur ab animali, illudque ad exitum stimulant.

§. 64. Quod hanc sententiam concernit, arbitramur, illam ad opiniones eorum pertinere, qui intelligendo faciunt, ut nihil intelligant, seu singularis scientiæ affectatione omnia confundunt. Non equidem in dubium vocamus fidem historicam Dn. *Stenonis*: Verum cum constans alias experientia nil tale nobis exhibeat, quæso an non potius concludendum erat in eo casu, p. n. fuisse, quæ vidit, quam inde tam monstrosam sententiam formare: sed hic excellentium ingeniorum est genius & abusus.

§. 65. Cum E. enarratarum posteriorum sententiarum nulla nobis satisfaciat, quousque verò amplectamur sano sensu sententiam de sudore, supra sit enarratum, rudimentorum etiam suo loco sit facta mentio, superest, ut summam nostræ sententiæ subjungamus, quæ hæc est: aquas istas in quibus fœtus continetur, originem suam ducere, partim ex colliquamento utriusque seminis, nimirum antequam partes fœtûs efformatæ, ut usum præstare possint, partim verò ex insensili transpiratione, postquam jam corpus sanguine materno nutritur: esse unius generis, & sibi assimiles, sensu judice, (quæ causa, quare de differentiis verba facere noluerimus,) & in summa quales supra statim à principio designavimus.

§. 66. Superest, quia vela contrahenda sunt, de usu illarum aquarum quædam addamus, quia ad illustrationem non parum faciunt; præstant autem illum vel gestationis tempore, vel in partu. Est autem I, ut fœtus aquis innatans levior sit: quod non in rigore accipiendum, sicut faciunt, qui rident hanc sententiam, quærentes quomodo levior fiat fœtus, dum mater & fœtum & aquas gestat: Sed ita accipiendum, quod fœ-

tus in aquis natans, minori molestia afficiat matrem, quam in sicco hæreret, quia ita non tangit uterum immediatè, quando movetur, aut se convertit, allidit ruditèr in eum.. Comparatus ad securitatem fœtus, quando variis de causis stringitur vel comprimitur mater, vel illa præceps cadit, forte patitur contusionem in ventre: In aquis enim hæn fœtus, ita tutus est, nisi enormis sit vehementia causaru III, In aquis facilius se movet fœtus, & quando ad exitum componere debet, situm quasi invertendo, ut caput obver tur orificio uteri, facilius hoc fit, quam si membranæ imm diatè eum amplecterentur. IV, In partu, ruptis membra seu involucris, cervix uteri & collum uterinum, humore i elabente, unctuosa quasi redduntur, hinc facilius dilatantu & eluctanti puero faciliorem exitum concedunt. Unde vi mus, quod si ante tempus partus aquæ egrediantur, fœt in utero sicco sæpè emoriatur, & quam difficilis sit par siccus, satis manifestum.

§. 67. Hæc sunt, quæ potissimum ex Lectionibus pub cis, & Colloquiis privatis Dn. Præceptoris mei æternum cole di, Exercitii hujus Præsidis Excellentiss. colligere licuit.

Tu Lector candide hæc candido, id est eo, quo scripta sunt, suscipe animo.

He:

HEu mihi, quàm vanâ ludunt ſub imagine veri
Ficta diu, nec adhuc optima quæque patent!
[M]agna ruunt, auſis, conamina priſca, Novorum,
Et Veterum placitis abſtinuiſſe placet.
[S]unt, qui proſcriptos tentant revocare labores,
Antiquæ ut redeat lux & honor Sophiæ.
[C]ulmina ſumma, ferunt, ARTEM tetigiſſe Medentum:
His ſeclis altô gratia facta Polô!
[E]ſt falſa incertis jungens, ſi quæris amantem:
Nunc, referet, ſi unquam, me ſcio ſcire nihil!
[E]ſt tamen invictæ mentis diſquirere cuncta,
Mirâ ut judicium dexteritate ferat.
[O]mnia perluſtrat, rigidâ ſed glande relictâ,
Inventâ novit fruge ſubinde frui.
[R]ectè ergo inſtituis STUDIUM, me judice, AMICE,
Quod tenebras TANTO PRÆSIDE diſcutias.
[Q]ui nec Avita nimis MENTEM, nec cura Novorum,
Siſtit, at æquanimo eſt omnibus arbitrio.
[H]ôc, fœtæ exploras, RECTORE, liquamina matris,
Et natura quibus deſtinet illa ſcopis.

Non

Non ſudor craſſus, TIBI: non urina: nec ori
Halitus, aut naſi: neve cibus pueri.
Eſt tamen, hæc, udor tenuis, ſpirata tenello
Corpore colluvies, ut modò ritè probas:
Sic ea rimatus, ſtudio curata decenti,
Ut ſtudium Partis deſit, & invidia.
Hôc, perges medicas, DUCTORE, reſolv
tricas
Felici: tandem DUX eris IPSE bonus:
Tunc Capiti laurum debes; frontique corona
Illâ, BONA & quævis Corde, VOVE
DA, precor!

Amiciſſimo

Domino Reſpondenti

J. W. C. H.
M. C.

QUi cupiunt aliquem penitus cognoſcere, primi
Ejus de patriâ quærere certa ſolent.
Fallor an illud idem feciſſe fateris, Amice,
Cum Tua in hanc lucem quæſtio rara veni
Qui cupiens hominem phyſicè cognoſcere totum,
Certior ut noti nempe medela foret.

lâ de Patriâ inprimis, unde edimur omnes,
Disseris hæc, doctâ quæ ratione probas.
lempe studes, homines ut cum benè noveris Ipse,
Te noscant homines, ingeniumque Tuum.

Nobiliss. Dno. Respondenti
benè ominatus apposuit

Samuel Artopœus. P. L.

E Xiguo incolumem spatio sanumque sub undis
Urinatorem vivere posse stupes?
esine mirari, causam quando ista stuporis
Longè mjoris nunc *Tibi* charta dabit:
:ilicet ut plures matris sub pectore menses
Innatet in mediis Embryo vivus aquis.
æc dum naturæ miracula pandis *Amice*,
Dum, quibus ista fluat fontibus unda, doces:
gregium medica Specimen nunc edis in arte,
Et *Te* perspectum corpus habere probas.
erge ita cœpisti quo tramite currere, & in *Te*
Sic rediviva *Patris* nomina *Avique* dabis.

Pauca hæc Pereximio Dn. Respondenti, Amico
Optimo gratulabundus apposuit

Melchior Sebizius, Argent.

Quæ

QUæ plantis, homini, quanta est solertia brutis,
Perpetuant species singula prole suas.
Condita namque semel jubet esse perennia Num[illegible]
Quod Te miratur nullus, Amice, magis.
Nam quem conceptus sibi colligat Embryo victum,
Et quæ sunt, quæris, cætera, sollicitus.
Laudo conatum, rimando perge, secundet
Tentamen, studium dirigat atque DEUS.

Paucula hæc contestandæ amicitiæ causa
gratulabundus apponere voluit

David Meyer, Argent. Med.

POpulus (α) aspectu hæc Phaëthontea, (β) crede Viat[illegible]
Mentitur fructu nunc genus ipsa suum.
Cinnama fructus olet, jures Taprobana (γ) Matre
Natum, quæ pelagus semper odore replet.
Dignior est hujus fructus, quam est Indica ficus, (δ)
Nam res abstrusas, plus velut illa, docet.
Ergo propaget, ficus velut Indica surcos, (ε)
Fama ejus nomen, laureolamque ferat.

(α) Espenholtz/ *arbor sterilis, sed aspectu valde amœnus.* (β) *Ovid. Meta[illegible] lib.2. fab. 4.* (γ) *Zeylon Insula cinnamifera.* (δ) *Fructus, quo Hariol[illegible] rum in suis auguriis & vaticiniis utuntur.* (ε) *Arbor, quæ surculos suos [illegible] ram remittens, innumerè sese propagat, & in totas sylvas in India O[illegible] excrescit.*

Ita
in pereximia Studia
Nobilissimi atque Clarissimi Dni. Disputa[illegible]
Amici sui multis numeris æstimatissimi jocosè alludit,
& Ipsius Fortunæ, Studiisque prospera quæque
precatus
Ex animo de specimine hoc Academic[illegible]
gratulatur
Ludovicus Joachimus Stolliu[illegible]
S.S. Theol. & Phil. Stud.

F I N I S.